

NIZOZEMSKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA NEDOBROVOLNÉ PSYCHIATRICKÉ PÉČE

Zuzana Durajová

7. 11. 2025

38. Konference sociální psychiatrie

Úprava nedobrovolné péče v Nizozemí

- Nová právní úprava
 - § Zákon o nedobrovolné péči v oblasti duševního zdraví (*Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, 2020*) – lidé s duševním onemocněním
 - § Zákon o péči a donucení (*Wet zorg end dwang, 2020*) – lidé s mentálním postižením a gerontopsychiatrie
- Cíle:
 - ✓ Implementace CRPD (2016)
 - ✓ Minimalizace nedobrovolných zásahů
 - ✓ Podpora zapojení pacientů do společnosti

Dva typy rozhodnutí

KRIZOVÉ OPATŘENÍ

- Rozhoduje starosta
- Implementace do 24 h, platí maximálně 3 dny
- Lze prodloužit na návrh státního zástupce na další 3 týdny
- Lze se odvolat k soudu

NAŘÍZENÍ POVINNÉ PÉČE

- Rozhoduje soud na návrh státního zástupce do 3 týdnů
- Platí 6 měsíců až 2 roky
- Musí být vytvořen plán péče

SPOLEČNÉ PRINCIPY

- Proporcionalita
- Subsidiarita
- Účinnost a bezpečnost opatření
- Zapojení pacienta do rozhodování a do společnosti
- Multidisciplinarita
- Zapojení blízkých osob

Typy opatření

- Podávání tekutin, jídla a léků, lékařské kontroly, jiné lékařské lékařských postupy a terapeutická opatření k léčbě duševní poruchy nebo, v důsledku této poruchy, k léčbě somatického onemocnění,
- Omezení volného pohybu,
- Uzavření v místnosti,
- Dohled,
- Prohlídka oděvu nebo těla,
- Prohlídka obytného nebo bytového prostoru na přítomnost látek a nebezpečných předmětů,
- Kontrola přítomnosti látek ovlivňujících chování,
- Omezení spočívající v tom, že dotyčná osoba musí něco udělat nebo se zdržet určitého jednání, včetně používání komunikačních prostředků,
- Omezení práva na přijímání návštěv,
- Nahrávání v zařízení,
- Zbavení osobní svobody přemístěním na místo vhodné k dočasnému pobytu.

Procesní záruky a podpora pacientů

- Soud
- Nezávislá stížnostní komise (alespoň 3 členové, zástupce patientské rady a organizace poskytovatelů)
- Advokát (Rada pro právní pomoc, specializace)
- Patientský důvěrník (Stiching PVP)
- Rodinný důvěrník
- Patientská rada

Literatura

- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, 2020
- ALEXANDROV, Nikita & ABEOKWA, Natalie. Coercive interventions under the new Dutch mental health law: Towards a CRPD-compliant law?. *International Journal of Law and Psychiatry*. 2021..
- WELIE, Sander P. K.. Advocacy for psychiatric patients in the Netherlands. The model of the Dutch National Foundation of Patient Advocates in Mental Health Care. *Med. ética*. 2020.
- DURAJOVÁ, Zuzana. Support Persons as Procedural Safeguards in Involuntary Psychiatric Care: A Comparative Study of Four European Jurisdictions (v přípravě)